

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravišstvo sta na mestnem trgu št. 10.

VABILO.

„Cecilijino društvo“ v Ljubljani,

bode imelo

v četrtek dné 22. oktobra 1885. l.

VI. občni zbor

z naslednjimi točkami:

1. Ob desetih dopoludné: slovesna sv. maša v stolnici (*Festum sanctae Fidei*, V. M. sem.) *Introitus* „*Me exspectaverunt*“, *cantus choralis*. *Missa* „*O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!*“ IV. *voc. inaequal.* auct. Dr. J. B. Benz, op. 8. *Graduale* „*Adjuvabit eam Deus*“ IV. *voc. aequal.* auct. Ant. Foerster. *Offertorium* „*Diffusa est gratia*“ IV. *voc. inaequal.* auct. Dr. Fr. Witt. *Communio* „*Feci iudicium*“, *cantus choralis*. Po končani sv. maši pelo se bode še „*Credo*“ iz iste Benzove maše, ker se med sv. daritvijo to ne more zgoditi.
2. Ob enajstih zborovanje v knezoškofijski palači; obsegalo bode: a) nagovor predsednikov; b) sporočilo tajnikovo; c) sporočilo blagajnikovo; d) sporočilo glasbenega vodje.
3. Ob $\frac{1}{4}$ na pet popoldné v cerkvi čč. oo. frančiškanov: „*Adoro de devote*“ auct. Evg. Frey. Lavretanske litanije, harmonizovan koral. „*Tantum ergo — Genitori*“, (B-dur) auct. Dr. Fr. Witt. „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ auct. Dr. Fr. Witt.

K zborovanju vljudno vabi vse društenike, k cerkvenima slovesnostima pa sploh vse prijatelje svete glasbe

odbor „Cecilijinega društva“.

V Ljubljani, dné 27. septembra 1885.

Cecilijino društvo

Ljubljanske škofije je bilo ustanovljeno leta 1877. ter je sedaj v devetem letu svojega obstanka. Do letos je sklicalo društvo pet občnih zborov, ki so bili v zvezi sè slovesno službo božjo in z liturgičnim petjem. Zadnji, to je 5. občni zbor se je vršil 11. oktobra 1882. Navzočih je bilo samo okoli 50 udov, med temi zlasti mnogo svetnih gospodov, silo malo gg. župnikov in pičlo število ljubljanskih društvnikov.

Za letos je sklican šesti občni zbor **22. oktobra**. Naj spregovorimo toraj nekoliko besedi, naj izrečemo nekoliko želj in prošenj, ki se nam vrivajo pri tej priliki.

Pred vsem nastane vprašanje: Ali smo v teh devetih letih, kolikor časa društvo obstoji, kaj daleč prišli v napredku? Gotovo da. V prvi vrsti smo mnogo hvale dolžni slavnemu odboru, kateri je veliko storil v tej zadevi. Spomnimo se tû na ustanovo orglarske šole v Ljubljani, na „Pesmarico“, na društvena darila, na marljivo uredništvo „Cerkvenega Glasbenika“ itd. Hvala-ležni bodimo potem tudi posameznikom, ki so po mestih in na deželi vkljub mnogoterim zaprekam in različnim nasprotnikom nevstrašeno delovali na cerkveni podlagi ter dosegli velike, semtrtje celó občudovanja vredne napredke. Tukaj sem prištevamo razen treh izglednih pevskih zborov v Ljubljani tudi one v Kranji, v Šentjurji pri Kranji, v Šentvidu pri Ljubljani, na Igu, v frančiškanski cerkvi v Rudolfovem, v mestni župnijski cerkvi v Škofjiloki, v Vipavi in po več drugih cerkvah v škofiji, kjer se v tem smislu deluje. Res je sicer, da živimo cecilijanci sedaj še v diaspori, semtrtje raztreseni, večkrat prezirani in mnogokrat brez podpore od merodajnih krogov. In žalibog! reči se mora celó, da je v nekaterih krajih, kjer je bila vže prižgana luč cecilijanstva, zopet po neljubih okoliščinah ugasnila ali vsaj pojema, da je bilo vsled tega zgubljenega mnogo truda in da moramo zaklicati s Seneko ravno nasprotno: *Populus Romanus, ubi vicit, ibi non habitavit!* Zato je naša želja, da bi se ondi, kjer si je Cecilija vže priredila bivanje, vedno nastavljali taki, kateri bodo delovali v prednikovem duhu dalje. Sicer bomo jutri podirali, kar smo danes z mnogimi žrtvami dozidali, nasprotniki si bodo pa veselo roke meli ter govorili: „Poglejte, kaj je vaše cerkveno petje, katero ne more pognati kali med našim narodom, med narodom, ki ima ves drugači okus, kakor vi in vaši nemški reformatorji!“

Vesela prikazen pretečenih let je tudi ta, da se je oglasilo v tem času nekaj domačih cerkvenih skladateljev, kateri so nam podali mnogo skladb, ki so spridenemu duhu pretečenih desetletij očitno nasproti. Ti možje so spoznali, da se mora cerkvena glasba strogo ločiti od posvetne. Kakor ima namreč kršanstvo v sebi vtisnjen znak premagovanja in zatajevanja nasproti onemu duhu, kateri vlada v posvetnih veselicah in kamor nas vlečejo naši nižji počutki: — ravno tako naj nosi cerkvena glasba znamenje v Bogu živeče, vesele duše nasproti strastnemu in prikupljivemu vabilu v vživanji in v radosti živečih pozemeljskih otrok. Med naše cerkvene skladatelje prištevamo zlasti gospoda Ant. Foerster-ja, Dan. Fajgelj-na in dva odlična člana iz reda svetega Frančiška: P. Ang. Hribar-ja in P. Hug. Sattner-ja.

Potem poznamo še nekaj drugih cecilijancev, ki so zastavili svoje pero na polji cerkvene glasbe ter pošiljajo prvine svojega bogoljubnega navdušenja v „Glasbenikove“ priloge. Želimo jim srečno pot in neomahljivost v pravih nazorih!

Zasluga, katera gre vnetim cecilijancem, je zlasti tudi ta, da se je sprožila vsled njihovega delovanja razprava o cerkvenem petji po raznih časopisih. Reč, za katero se je poprej malokdo zmenil, prišla je na ta način v javnost in prestati je morala vže marsikatero kritiko, pravično in hudovoljno, kakor je dobila prijatelje ali nasprotnike. Tako različno mnenje je vzbudilo mnogo borbe in večkrat hude polemike. Zlasti je vršalo zoper latinsko petje. Vzdigovali so se nad nami sodniki, kateri zbog svojega zamorjenega katoliškega mišljenja nimajo niti pojma o cerkveni glasbi ter so nam očitali, da jemljemo slovenskemu ljudstvu njegov jezik. Visoko so vzdignili prapor, na katerem je bilo brati: „Vse za národnost!“ — ter nas in Cerkev dolžili, da poptujčujemo petja glas. In da bi bila naša zadrega še večja, pridružila se je tej stranki še druga z drugo, pa znabiti še bolj zvito zofistiko: „Latinsko petje nij za slovenskega kmeta, ker ga ne razume!“ Ta nenavadni argument nas je osupnil v začetku, ker je izišel od vsega spoštovanja vredne strani. Ko smo šli pa reči bolj do živega ter dokazali čudne posledice te čudne trditve, spoznali smo še bolj, na čegavi strani je resnica. Tako smo toraj stali in še stojimo v sredi drugače mislečih in smo se bojevali ter se še bojujemo za pokoršino, katera naj se skazuje cerkvenim določilom.

O da bi se pač vedno bolj množilo število naših zaveznikov, takih, kateri bi res iz prepričanja delovali na naši strani! V prvi vrsti je gotovo poklicana prečastita duhovščina, da pospešuje petje v cerkvi. Ker pa ne moremo zahtevati od starejših gospodov, da bi zavrgli svoje nazore, katere so v tem obziru iz poprejšnje dobe saboj prinesli in v katerih so takorekoč vzrasli: moramo za to delovati, da se vcepi ideja cecilijanstva ondi, kjer bode kaj sadú obrodila in to je v semenišči. Bodočim duhovnikom naj se vdihne pravi pojem o cerkvenem petji, pokaže naj se jim lepota koral, razlagajo naj se jim dotična liturgična pravila in evo! narejen bode most za bolj vspešno delovanje in naši osameli naporji bodo dobili trdno podlago. S tim pa nikakor nočemo reči, da naj se utisne mlajšemu duhovstvu znamenje „cecilijanskih šomaštrov“, kakor duhovnike, kateri delujejo v cecilijinem duhu, blagovolé božati nekateri „glasbeni velikani“. (Glej današnji dopis z Gorenjskega.) Ne — tega nočemo reči, kajti duhoven ima še bolj vzvišen poklic, ker je *primo loco* odločen za dušno pastirstvo. Praktično stran petja naj le izvršujejo organisti, ki so za to plačani, duhovnik pa naj bode zbog svojih vsestranskih študij njihov nadzornik, zlasti v tem obziru, da se bodo spolnovale cerkvene določbe. *Zelus domus Tue comedit me* — te besede naj veljajo tudi o cerkvenem petji, katero ravno toliko ali še več pripomore h kinču *domus Dei* — hiše božje — kakor suhi pušeljci, pozlačeni altarji itd. Dokler pa ostane mlajša duhovščina do tega mrzla, toliko časa ne moremo reči, da je prihodnost naša, temuč šlo bode vedno po stari poti.

Vdeležimo se toraj letošnjega občnega zbora v obilnem številu, da se ojačimo v skupnem posvetovanji za novo delovanje. Zlasti pa želimo, da nam

bode Ljubljana sama lep izgled pri zborovanji. Nekako čudno so se namreč vpraševali pri zadnjem občnem zboru navzoči udje z dežele, kako to, da se ravno ljubljanskih gospodov tako malo vdeležuje. Nam, ki smo pripotovali iz daljnih krajev, to nij bilo nikakor v spodbudo, temuč nesli smo kaj slabe vtise saboj domu, videči v središči — malomarnost. Gospoda! če je cerkvena glasba kaj vredna, naj se tudi ceni po vrednosti; ako nij nič vredna, naj se nikar ne tirja!

Jož. Lavtižar.

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1885. (po direktoriji ljubljanske škofije).

(Dalje.)

4. oktobra. Dom. XIX. p. Pent. Sv. rožni venec B. D. M. (Ss. Rosarii B. M. V.) dup. maj.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 80.

11. oktobra. Dom. XX. p. Pent. Sv. Justina, devica in mučenica (S. Justinæ, V. M.) dup.

Introitus.

Loquēbar de testimoniis tuis in conspectu regum, in non confundēbar: et meditābar in mandātis tuis, quæ dilēxi nimis. Ps. Beati immaculāti in via: qui ambulānt in lege Dōmini. V. Gloria Patri. Ton. V.

Govorila sem o spričevanjih tvojih vpricho kraljev, in nisem bila osramotena: in premišljevala sem tvoje zapovedi, katere sem zelo ljubila. Ps. Blagor nedolžnim na potu, ki hodijo po Gospodovi postavi. V. Čast Očetu. Ton V.

Graduale.

Dilexisti iustitiam, et odisti iniquitatem. V. Propterea unxit te Deus, Deus oleo laetitiae. Alleluja, alleluja. V. Adducēntur Regi virgines post eam: proxima ejus afferēntur tibi in laetitia. Alleluja.

Ljubila si pravico in sovražila krivico. V. Zatorej te je Bog, tvoj Bog mazilil z oljem veselja. Alleluja, alleluja. V. Peljane bodo h kralju device za njo: nje družice bodo k tebi peljane v veselji. Alleluja.

Offertorium.

Afferēntur Regi virgines post eam: proxima ejus afferēntur tibi in laetitia et exultatione: adducēntur in templum Regi Dōmino.

Peljane bodo h kralju device za njo: nje družice bodo k tebi peljane v veselji in radosti: pripeljali jih bodo v svetišče h kralju Gospodu.

Communio.

Confundāntur superbi, quia injūste iniquitatem fecerunt in me: ego autem in mandātis tuis exercēbor in tuis justificationibus, ut non confundar.

Osramoteni naj bodo prevzetni, ker so mi po krivem hudo storili: jaz pa se vadam v tvojih zapovedih po tvojih postavah, da ne bodem osramoten.

18. oktobra. Dom. XXI. p. Pent. Posvečenje cerkvá (*Dedicationis eccles. cath. et rel. consecr. tot. Dioec.*), dup. 1. cl. cum Oct.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 80.

25. oktobra. Dom. XXII. p. Pent. Osmína posvečenja cerkvá (*Dies octava Dedicat. Eccl. consecr.*), dup.

Vse, kakor v praznik dné 18. okt., gl. „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 80.

1. novembra. Praznik vsih svetnikov (*Omnium Sanctorum*), dup. 1. cl. cum Oct.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 81.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

— **Iz Rudolfovega**, 22. sept. — Na Vaš odličen poziv, naj Vam pišem, kako se je vršila konsekracija našega velicega altarja, hočem tedaj prijeti za peró. Moje novejšo načelo je: molčati pa delati. Ker pa pravite, da je to „puklasta ponižnost“, naj se pa zgodi po Vaši želji.

4. sept. ob 8. dopoldne pripeljejo se mil. knezoškof pred samostansko cerkev, kjer jih sprejme 8 redovnih in 20 svetnih duhovnov v cerkvenih oblačilih. *Ecce sacerdos*, koral. Mil. knezoškof se opravlja v pontif. oblačilo, duhovni pa molijo spokorne psalme. Potem se začne obred, ki traja 2 uri in eno četrt. Vse se je pelo, kar je v pontifikatu za petje predpisano. Jaz in P. Otokar sva pela antifone, katere so mil. knezoškof jako natančno in gladko in do pičice pravilno pričenjali. Psalme smo pevali vsi duhovni v dveh korih. O kako lepo, nebeško je pač strogo cerkveno petje! Bil je čas v Rimu, ko nikogar niso v duhovna posvetili, dokler se ni priučil vsih duhovnu potrebnih koralnih spevov. In danes? — Morda je komaj 20 duhovnov v škofiji, ki znajo pravilno *oratio* peti. Da molčim o psalmih, *ite missa est* itd. In vendar bi moral biti duhoven po svojem poklicu pevec. Krasna je bila prefacija konec posvečevanja. Ta *modus cantandi* bi morali mi duhovni posnemati. Ne preglasno, ne pretiho, ampak zmerno, častljivo, nikdar da bi ljudem dopadli, marveč samo, da bi jih spodbudovali in Boga spodobno slavili.

Konsekracija in spevi, ki so zanjo postavljeni, ostanejo mi do konca dni nepozabljivi.

Po posvečevanju blagovolili so mil. knezoškof imeti pontifikalno mašo *de Dedicatione*. Na koru se orgle oglasé v daljši predigri. Potem koralni *introitus*, *graduale*, *ofert.* in *communio*. Maša vmes pa je bila *Jesu Redemptor*, od Ant. Kaima, katero so pevali dečki iz spodnjih gimn. razredov. *Credo* zopet koral. *Et in carnatus est* je bil krasen, v najbolj tihem *pianissimo* celi kor. Po koralnem ofertoriji *hymnus de Dedicatione: Coelestis urbs*.

No zdaj ste pa zvedeli, kako je bilo. In kaj mislite, da so rekli duhovniki, ki so to petje slišali? Morda so si ušesa tiščali, ali bežali pred to grozno cecilijansko zverjo? O kaj še? Prav pazno so poslušali, in k sklepu rekli, da tako petje res pristoji cerkvi. In ljudje tudi niso zbežali. Stanovitno so ostali v cerkvi, dasi je cela slovesnost trajala od osme do poldvanajste ure.

V neki fari so se cerkveni pevci skorajžili in naučili Schweitzerjevo „Kind-Jesu-Messe“, maša, ki se nahaja v cecilijinem katalogu. G. župniku, ki ni ravno prijatelj cecilijanskih napevov, zdelo se je to petje krasno. Hvalil je organista, hvalil pevce, hvalil glasbo na ves glas. In ta glasba je bila — „cecilijanska“. Iz tega sprevidim, da je nekoliko nevednost, nekoliko pa opozicijski (nasprotni) duh kriv, da ne moremo prodreti še na celi liniji. Krivi so gospodje, ki popularnosti iščejo v tem, da v vsih družčinah mahajo po cecilijanskem zmaji. Prav cenó taka popularnost! — Krivi so organisti, ki cerkvenim spevom ne vedó dati prave hitrosti, vse zavlečejo in ljudi res dolgočasijo, cerkveno glasbo pa ob dobro imé pripravijo. „Cecilijino društvo“, ti imaš pač še mnogo neobdelanega polja. Pa kaj, če ga orješ in obdeluješ, pride pa ratar, ki ima obdelovati vse drugo — asketično polje, in mesto da bi složno poleg tebe deloval, pride in potepta, kar si z velikim trudom zrahljal. Res, težaven posel tvoj! Pa stvar se mora zabrniti in se bode zabrnila.

Rad bi bolj javno govoril, pa posebne razmere mi za zdaj tega ne dovolijo. Saj me umete, g. vrednik. (Prav dobro! Vr.) Vedno Vaš P. Hugolin Sattner.

— **Iz Škofje Loke**, meseca septembra. — Gosp. vrednik! dopisov dobivate še precej za „Cerkv. Gl.“ od prijateljev cerkvene glasbe, vendar mislim, da se v tem obziru še premalo stori. Gg. organisti pač premalo poročajo, kaj so vse novega peli v teku enega leta. Res je en imeniten glasbar govoril pri občnem zboru dekanijske podružnice, da se večkrat trobi med svet: „to in to se je vse tukaj pelo, ne pristavi pa se nikoli“, in ni tega ne bral in tudi ne pogosto slišal — „kako se je pelo“.

Na kako se je pač težko ozirati. Organist bo gotovo molčal, ako se je slabo sponeslo, hvalil in bahal se pa tudi ne bo, ako se je izvrstno izpeljalo. Saj pregovor pravi: lastne hvale se itd.

Tudi naša organista precej molčita o svojem delovanji, dasiravno sta zelo marljiva, naj se že oziramo na podučevanje pevskega zbora, ali na lastno izvežbanje. Naj tedaj jaz, kot prijatelj glasbe, posebno še cerkvene, opišem napredek v glasbenem oziru, ki sem ga sledil v nekaj letih mojega tukajšnjega službovanja.

V mestni farni cerkvi sv. Jakoba poje navadno močan zbor. Šteje 4 soprane, 3—4 alte, 2 tenora in 4 base. Ti so večinoma nazvoči pri vsaki božji službi, celo popoldne naj bo ob sabotih ali nedeljah pri litanijah. To je gotovo veliko, ker posebno možki glasovi se največkrat pogrešajo pri litanijah, naj se že poje „Sveto“ ali *Tantum ergo*. Če pa naši tako redno dohajajo k vsaki božji službi, zaslužijo očitno pohvalo. Želeti je le, naj bi tudi za naprej tako ostalo!

Pri slovesnih sv. mašah poje se tu vedno kaka latinska maša. „Cerkv. Gl.“ priobčil jih je že več, ne maram jih tedaj ponavljati, ene tri pojejo se zares prav dobro, celo brez orgelj. Nove latinske maše pele so se v tem letu: Stehle: *Salve regina*, Foerster: *Missa s. Jacobi* za možki zbor, tudi brez orgel in Schweitzer-jeva maša za mešani zbor. Drugih pesen ne omenjam, to prepustim g. organistu. Dostaviti še moram, da ne izpuščajo ne *Graduale* ne *Offertorium*, ki se vselej vzameta od dotičnega dneva ali svetnika. Ako nimajo pri rokah za to primerne skladbe, tedaj podlože tekst pripravi melodijski drugega *offertorija*. Da bi peli koralno *Introitus in Communio*, sedaj še niso dospeli, počasi gotovo pridejo še do tega. Saj „alles in der Natur ist an eine successive Entfaltung der Dinge gebunden“, rekel je večkrat pokojni naš katehet, nepozabljeni Gogala.

V Stari Loki pojejo le možki, slišim, da ljudem prav dopada njih petje, slišal sem jih parkrat tudi sam in moram nepristransko reči, da sem se čudil, kako je mogoče kmečke fante na sekirice tako dobro izuriti. Pa veselje in vstrajnost vse premaga. Perci po dnevu trdo delajo, zvečer si od počitka eno uro odtrgajo, da pridejo k pevski vaji. Gotovo hvalevredno in posnemanja vredno! Kaj se je vse tam pelo in kako se drže cerkvenih pravil gledé cerkvene glasbe, tudi to prepustim g. organistu, saj njegovo spretno pero bo naj bolje vedelo opisati delovanje in napredek ondotnega cerkvenega kora.

Naša organista, dasi še zelo mlada, stopila sta med svet že tudi kot skladatelj. G. Carli, organist mestne farne cerkve, zložil in posvetil je mestnemu župniku č. g. Blažu Šoklič-u slovensko sv. mašo: Bog pred tvojim veličastvom. Prav pohvalno jo omenja dnevnik „Slovenec“ in gorko priporoča farnim cerkvam, naj si jo omislijo za svoj pevski kor. Stane le 50 kr. in se dobiva pri založniku skladatelju. Goriška „Soča“ jo v svoji 57. številki prav dobro ocenja. Pravi da je: „melodijska, priprosta in harmonično pravilno sestavljena.“ Jaz bi le še dostavil, da je posebno pripravna za sv. mašo z blagoslovom. V nekaterih farah je navada, da se pred in po sveti maši poje ali: Sveto, ali *Tantum ergo*, potem je pa tiha maša. Tu bi se posebno prilegala ta skladba. Dela namreč prestop med navadnimi: Pred Bogom in med latinskimi mašami.

Tudi g. Hladnik, organist v Stari Loki je v najnovšem času priobčil: Čvetero Antifon v slavo Mariji Devici, zraven še Češena Marija. Posvetil ji je prečast. dekanu Matevžu Kožuh-u. Vse to pa z latinskimi tekstom. Nekateri deli odlikujejo se s posebno lepimi in melodijskimi odstavki. Bolj natančno kritiko bo gotovo priobčil g. Danilo Fajgelj v „Ljub. Zv.“, vsaj tako menda je bilo čitati v zadnjem listu. Stane 40 kr. in se dobiva pri skladatelju v Stari Loki.

Toliko ob kratkem; če ljubo, že še drugipot. (Lepo prosimo. Vr.)

y.

— **Z Gorenjskega**, 20. sept. — Ker „Cecilijino društvo“ kranjske dekanije ne bode osnovalo letos občnega zbora, je priredil društveni odbor za odškodovanje podučevalni tečaj za gg. organiste kranjske dekanije. Ta poduk se je vršil v Kranji 11., 12. in 13. avgusta z vsakdanjim pet-urnim podučevanjem. Vdeležilo se ga je sedem gg. pevovalij. Podučevala sta: g. učitelj Ivan Pezdič v praktičnem petji in orgljanji, podpisani pa v liturgiji, koralu in cerkveno-glasbenem slovstvu. Gotovo ne bode brez sadu ostalo!

Vsled tega je imel „Slov. Narod“ 20. avgusta pobalinsk dopis z Gorenjskega, v katerim me imenuje dopisnik „cecilijanskega šomastra, ki po več dni in noči izostaja od doma in ga cecilijanstvo bolj veseli, kakor vsa fajmoštija“. Menda mi je to ljubav skazal nekdo, kateri čuti tezo cecilijanstva v najobilnejši meri, pa vendar vleče za svoje slabo ali ničevno znanje dobro plačo od cerkve. Da me toraj kdo slabo ne sodi, naj mu bode v pojasnilo naslednje:

1. Res je, da sem izostal zaradi omenjenega podučevalnega tečaja dva dni in pol iz doma, toda naročil sem, da naj me takoj pokličejo nazaj, ako bi bil kak duhovski popravek v župniji. Kakega drugega g. duhovnika še naprosil nisem, naj me blagovoljno namestuje, ker imam iz Kranja le poldrugo uro domu. Sicer pa tačas nij bilo niti najmanjšega oprava.

2. Ves čas mojega dva dneva in pol trajajočega bivanja v Kranji sem vžival gostoljubnost pri prečastitem g. dekanu in sem bil vsak večer vže ob devetih pri počitku.

3. Moj poduk v glasbi je bil strogo cerkvenega značaja: Kaj je liturgija in koral? Ali ne spada to v duhovsko službo? V tem pomenu toraj rad sprejem naslov „cecilijanskega šomastra“.

4. V kakem redu da je „fajmoštija“ in koliko veselja imam do nje, izvedel bode „Narodov“ dopisnik najlože, ako me enkrat obiše v Kokri. Bode videl, da je znabiti še več storjenega, kakor nam stan naklada.

Jož. Lavtižar.

— Iz Ljubljane. — Članek „Nekoliko o naših orglah“ katerega je „Cerkv. Gl.“ meseca julija od č. g. Lavtižarja priobčil je vse hvale vreden in ne morem si kaj, da tudi jaz o tem malo spregovorim.

Podpisani je v teku svojega službovanja (38 let) kot organist imel dovolj prilike opazovati kako malo ali celo nič se večidel zastran poprave orgel stori.

Vsak izdelek naj že bo priprosto ali umetno sestavljen, se v teku časa pohabi. Treba je toraj male napake koj odstraniti, da ne postanejo velike. Kdor to opušta, provzroči, da se izdelek popolnoma uniči. Koliko starih orgel se je moralo zaradi tega z novimi nadomestiti, ker se pri njih niso male napake popravljale, in ker jih je, ako je bila velika sila, le kaki mojster-skaza popravljaj — bolje rečeno, le pokvarjal. Ti mojstri-skaza potujejo po deželi in ne odjenjajo prej, dokler se jim kake orgle v popravo ne izročé. Ti mojstri-skaza imajo prav izvrstna spričevala, kako da so tū pa tam popravo orgel izvršili. Pa kdo jim je ta spričala napisal? — kak orglarski mojster gotovo ne. Orgle popravljati je po mojem mnenju le oni zmožen, kateri tudi nove izdelati zna.

Po tej poti, kakor sta gg. Vavken in Lavtižar nasvetovala, bi se ta prevažna reč v prid cerkvam itd. z malimi stroški doseči dala. Ne le jaz, ampak tudi moji kolege so tega menenja, da bi se te poprave spretnemu in zanesljivemu mojstru Goršiču stalno izročile. 45 orgel, katere je postavil, so živa spričevala, zaradi katerih zasluži, da se mu lahko vestno tako delo izvršiti daje. Tudi „Grazer Volksblatt“ od 20. sept. t. l. priporoča g. Goršiča in č. g. P. Karol Gritz, kapelnik St. Lamperškega samostana sodi o njem, da je „ein solider, gewissenhafter, in seinen Forderungen bescheidener Mann“.

L. Belar.

Razne reči.

— Občni zbor „Cec. društva“ v Ljubljani ne bode, kakor smo bili v zadnjem listu naznanili, dne 8. okt., ampak četrtek, dne 22. okt., in to iz važnih vzrokov.

— Č. g. Karol Konrád, c. kr. profesor veroznanstva v Táboru na Českem, je pred kratkem izdal razpravo o cerkveni poljski pesni z ozirom na česko z mnogimi primernimi skladbami. Že prej je g. pisatelj, vrl cecilijanec, na svetlo dal prvi del zgodovini češkega cerkvenega petja, jako marljivo in temeljito vrejeno delo, kojega učena razprava seza do naj starejšega veka kršanstva. Ponovimo željo in prošnjo, katero smo že večkrat izrekli, naj bi se tudi pri nas na Slovenskem iskale in zapisovale stare izgledne cerkv. pesni, kakoršnih že nekaj v rokah imamo. Morebiti da bi enaka razprava o stari slovenski cerkveni pesni zelo koristila idejam cecilijanstva.

— Na Dunaji se je ustanovil odbor s tem namenom, da bode nabiral novce za grobni spominek rajnemu Karolu Santner v Solnogradu. Doneske prejema vredništvo „Lyre“ (Wien, Währing) in Louis Oertel v Hanoveru.

— Namesto č. g. Ign. Mitterer-ja, ki je bil po odhodu g. Fr. Haberla v Rim stolni kapelnik v Ratisboni, in se je to poletje vsled želje svojega vis. č. g. knezoškofa povrnil nazaj v Briksen, da bode v ondašnji stolnici vodil cerkveno petje, — je prevzel službo stolnega kapelnika č. g. Makso Rauscher, duhovnik ratisbonske škofije.

Naše priloge.

S to številko je dovršen natis krasne skladbe, katero je naši redakciji v porabo prepusil prečastiti gospod dr. Fr. Witt. Marsikatera kitica se dá vporabiti tudi za Marijine praznike, za šmarnice n. pr., ako se podložé besede „Češčena bod' Marija!“ namesto besed „Hvaljen bod' Jezus Kristus“. Bolje bi se pelo, se veda „Bod' hvaljen Jezus Kristus“; pridržali smo pa samo zato navadni izrek, ker je vže v našem ljudstvu vkoreninjen; napačni naglas naj se popravi s tem, da pevci dajo povdarek (akcent) na prvi zlog besede „Hvaljen“.

Oglasnik.

K. Ett. *Missa 8 vocum edita a Francisco Witt.* Efektna in ne pretežka maša za 2 zbor, katera lepo drug v drugega sezata in na ugodnih mestih, kakor polne orgle zadonita. Uprava je elegantna; mašo je založil Pustet v Ratisboni. Cena part. je 3 marke; 4 glasi 1 m. 20 vin.

Pompeo Canniclarl. *Missa in A-moll* za mešani zbor, uredil Fr. Witt. Ista maša se nahaja tudi v Lückovi zbirki, Witt jo je pa posebej izdal pri Pustetu v Ratisboni (tudi posamezne glase v prav lepi upravi), ker ne odobruje tempa in dinamičnih znamenj Hermesdorffa, urednika te zbirke. Izmed del starejših mojstrov je ta maša ena najboljših in tudi najprijetnejših ter najhvaležnejših. Cena je jako nizka.

Janez Carli. Sveta maša za mešani zbor (*org. ad lib.*) op. 2. Cena 50 kr. Založil skladatelj, organist v Šk. Loki, natisnila Klein in Kovač. Besede mašne pesni „Bog pred Tvojim veličastvom“ so uvrstene v 9 napevov najložjega sloga. Ker so vse skladbice brez izjeme v istem tonovem načinu (*F-dur*) zložene in je tudi modulacija povsodi vedno ista, je maša radi tega nekoliko enolična; sicer je vsaka kitica za-se v cerkvenem duhu in prav pravilno zložena in celo delce priča o marljivosti pridnega gojenca naše orglarske šole.

Ig. Hladnik. Čvetero antifon v slavo Mariji in *Ave Marija* za mešani zbor, op. 1. Cena 40. kr. Prodaja skladatelj, organist v Stari Loki. Tisk Blaznikovih naslednikov. Teh 5 napevov (*Alma Redemptoris Mater — Ave Regina coelorum — Regina coeli laetare — Salve regina — Ave Maria*) nam podaja nadarjeni mladi skladatelj, ki skoraj brez izjeme kaže dober okus v izbiranju cerkvenik motivov. Pri daljših resnih študijih si bode osvojil tudi spretnost v polifonnem slogu, pri katerem mu pretijo še marsikateri trdi postopi. Nekatere majhne napake si bode popravil vže vsak izurjen organist. Napevi so vsi v primerni leži vsacega glasú zloženi, a bolj izurjenim zborom odmenjeni.

Ig. Hladnik. *Missa pro defunctis ad IV. voc. inaequal. aut 1 voce cum organo, op. 2.* Lepo natisnil založnik g. Jos. Rud. Milic, cena 50 kr. (posameznih glasov ni). Za enoglasno petje je treba obsega od $\bar{c}$ do $\bar{f}$, pa 4-glasni stavek itak ni težak. Sploh velja tudi tukaj gori omenjena karakteristika skladateljeve fakture, le precejšnje število pomot bode treba pred porabo popraviti; tako se n. pr. mora glasiti pri *Introitusu „luceat“* kakor pri *Gradualu*, na zlog „*Sion*“ poje naj tenor $d - e$, bas pa $b - a$, v *Gradualu* na „*non timebit*“ naj tenor poje rajše $\bar{c} \bar{d} \bar{c} g \bar{c}$ | $\bar{g}$. *Dies irae* obsega samo 4 verze, v 4. taktu od konca naj se postavi v tenor $a - g$, v bas pa $d - B$. V *offertoriji* naj dobi zaradi trdega postopa tenor na zadnje 3 zloge (*semi-*) ni *ejus*: b | $g - b$ | a , enako na str. 6. pri istih besedah. V *Sanctusu* naj poje alt v 2. taktu $\bar{f} \bar{f} \bar{f}$, na *Sabbaoth* pa sopran namesto dveh osmink $\bar{g} - \bar{e}$ samo četrtrinko $\bar{f}$. V *Benedictusu* mora biti 3. nota v sopranu b . V *Agnusu* ne ugaia posluhu tenor z altom pri besedi *peccata*; na 4. vrsti v 10. taktu dobi bas A namesto B . Nepriljubljenih zadržkov in drugih malenkosti ne omenjamo, tudi besede naj se še malo pregledajo; a mlademu skladatelju nasvetujemo, naj mnogokrat pregleda kar na svetlo dá, da se njegove skladbe tem boljše prikupijo domačim zborom in on sam vedno čast dela naši orglarski šoli, katere marljiv učenec je bil.

P. n. gg. naročnike najvljudnejše prosimo zaostale naročnine. Op. „C. Gl-a“.

Pridana je listu 10. šte. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.